

บทคัดย่อ

การศึกษาวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ เพื่อศึกษาถึงบทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวในประเทศไทย และศาลเยาวชนและครอบครัวในต่างประเทศต่อการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้อง โดยการใช้มาตรการหันเหคดี และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ในขณะที่เดียวกันก็เกี่ยวความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิดให้กลับคืนดีดั้งเดิม อีกทั้งยังคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนตามหลักประโยชน์สูงสุดของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาตรา 3 (1)

จากการศึกษาพบว่า บทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวของประเทศไทยในปัจจุบันต่อการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้อง ศาลเยาวชนและครอบครัวมิได้มีบทบาทในการเห็นชอบด้วยกับแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู ซึ่งกฎหมายให้อำนาจแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจในการทำแผนดังกล่าว หากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอยู่ในเงื่อนไขที่สามารถทำแผนได้แล้วจึงส่งความเห็นพร้อมกับแผนไปยังพนักงานอัยการเพื่อมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับแผนต่อไป ในขณะที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจเพียงแต่สั่งตามที่เห็นสมควรต่อเมื่อพฤติการณ์ได้ความว่าการทำแผนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย จากการศึกษาซึ่งพบอีกว่า ในต่างประเทศ การบังคับใช้มาตรการหันเหคดีชั้นก่อนฟ้องรวมถึงการประชุมกลุ่มครอบครัวซึ่งเป็นวิธีการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และการทำแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู ต้องทำโดยคำสั่งศาล และเมื่อพิจารณาถึงบทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวของประเทศไทยแล้วนับว่าเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญภายใต้สังกัดของสำนักงานศาลยุติธรรมที่แก้ไขปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนมาอย่างช้านาน มีผู้พิพากษาที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลเยาวชนโดยต้องคัดเลือกมาจาก ข้าราชการฝ่ายตุลาการตำแหน่งผู้พิพากษาซึ่งเป็นผู้มีอรรถาศัยและความประพฤติเหมาะสมที่จะปกครองและอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนและเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวประกอบด้วยมีผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งผ่านการคัดเลือกมาจากสำนักงานศาลยุติธรรมร่วมนั่งพิจารณาและพิพากษาคดี การที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีบทบาทต่อการเห็นชอบด้วยกับแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู ชั้นก่อนฟ้องย่อมเป็นประโยชน์สูงสุดของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาตรา (1) อย่างแท้จริง

Abstract

This thesis studies the role of the Juvenile and Family Court in Thailand and overseas to take special measures instead of the prosecution, incorporating with the diversion to alternative Dispute Resolution and restorative justice process to resolve the juvenile offender rehabilitation, mitigating the harm to the relationships between offenders and victims and offenders and the community that resulted from the crime and protecting the rights of children and young people under the best interests of the child under the Convention on the Rights of the Child Article 3 (1).

According to the study on the roles of the Juvenile and Family Court in Thailand concerning using of special measures instead of penal litigation in pre-trial, the court does not have role in authorizing recovery, curing and amending plan. The legislation authorized the director of juvenile hall to design these plans; if the juvenile is under the conditions which can be taken to these plans, the suggestion and the plans of the director will be sent to prosecutors in order to have an approval. On the other hand, juvenile and family court has authority only in legally plan. Furthermore, based on the study in foreign countries the exercise of diversion, family group conferencing which is one of reconciliatory justice procedure, recovery, curing and amending plan are the authorities of the court.

Regarding the roles of the Juvenile and Family Court in Thailand, it can be said that the court is an independent organ under Constitution which belongs to the Court of Justice that has long been dealing with offences of juveniles. The judges of the juvenile and family court are selected by the following criteria. First being a judicial official as a judiciary. Second, having suitable characteristics and behaviors of educating and cultivating juveniles including having knowledge about problems in family. Lastly, being accompanied by associated judges who were selected by the Court of Justice. Having the Court to have an authority of approving recovery, curing and amending plan before trials can be considered as the best interest of juveniles in accordant with the article 3 (1) of the United Nations Convention on the Rights of the Child.